

V. évfolyam, 49. szám.

Hírfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Egyes szám ára - - - - - 12 fillér.
Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

HATÁRŐR

= UJVIDÉK, 1909. =
június 20. vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám.,
ahová a lap szellemi és anyagi részét
illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkereséseket
lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA.

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

A nagy beruházási kölcsön.

Ujvidék szabad királyi város törvényhatósági bizottsága folyó évi június hó 17-én Balla Aladár dr. főispán elnöklése alatt tartott rendes közgyűlésében igen élénk részvétel mellett tárgyalta a nagy beruházási kölcsön-javaslatot.

Marczekovich Imre dr. főjegyző terjedelmes és nagyszakértelmű, világos előadásban ismertette a kartelban álló három nagy magyar bank, névszerint a „Pesti magyar kereskedelmi bank“, a „Magyar jelzálog-hitelbank“ és a „Pesti hazai első takarékpénztár egyesület“ közös ajánlatát, mely szerint hajlandók a városnak beruházási célokra 9.000.000 kölcsönt nyújtani 50 évre 95 és $\frac{1}{2}$ %-os árfolyam és 5.35% évi annuitás mellett, ha a város lekötött összes vagyonát, közjövödelmeit, a kölcsön visszafizetése esetén 3% kártalanítási díjat fizet és a kölcsön fel nem használt részét gyümölcsözőleg a nevezett három intézetnél hagyja a mindenkori kamatláb mellett folyó számlára elhelyezve, mely tőke után a tőkekamatadót a város tartozik viselni.

A városi tanács javaslata az volt, hogy a törvényhatósági bizottság a kartelban álló három magyar bank ajánlatát a tárgyalás alapjául elfogadja; tekintettel azonban arra, hogy a város közönségének a városi kórház építési költségeihez 1.000.000 koronára, az ártézi fürdő építésére 290.000 koronára, a vágóhidnál felmerült több kiadásra 35.000 koronára, a limán mocsár megszüntetésére és feltöltésére 80.000 koronára, további lecsapolásokra 50.000 k., a város felvételére 50.000 k., vízvezeték és csatornázásra 3.000.000 koronára — beleértve a vízvezetési előmunkálatokat és tervezést is, munkaházakra 250.000 koronára, az állandó dunai hid megépítésére és ezzel kapcsolatos munkálatokra, valamint a hidsánc megváltására 2.000.000 k., az ezen kölcsönrel kapcsolatos egyéb kiadásokra 150.000 koronára időközi kamatokra, hogy a míg a munkálatok létesülnek, egyoldalul meg ne terheljék költség-előirányzatunkat, 585.000 koronára, árfolyam különbözetre 450.000 koronára, városmajorra 50.000 kor., a hidhoz

vezető utca nyitására 200.000 kor., bérház építésére 150.000 kor., gimn. átalakítására 60.000 kor., összesen tehát 10.000.000 koronára van szüksége, a város törvényhatósági bizottsága elvileg határozza el egy 10.000.000 koronás kölcsön felvételét és egyben bizassák meg a városi tanács, hogy a tárgyalásokat ilyen irányban folytassa és iparkodjék kedvezőbb feltételeket kieszközölni és oda hatni, hogy amennyiben a törlesztési kamatláb 5%-nál nagyobb lenne, úgy a magyar földhitelintézetnél fennálló 5%-os törlesztési kamatlábbal felvett kölcsönösszeg, melyből jelenleg még 1.167.000 korona áll fenn, a konvertált összegbe bele ne számítassék; minthogy továbbá a város közönségének fenti összegre egyszerre szüksége nem lesz, viszont azon feltétel, hogy a fel nem használt tőke a kölcsönadó bankoknál helyezendő el gyümölcsözőleg, igen súlyos, igyekezzék oly irányu megállapodására jutni, hogy 5.000.000 korona azonnal, a többi 5.000.000 pedig csak két év múlva legyen felvehető.

A felveendő kölcsönből előadó előterjesztése szerint improduktív a város felvételre felvett 50.000 kor., az árfolyam különbözetre és időközi kamatokra felvett 1.035.000, a város majorra felvett 50.000 korona, a kölcsön felvételével kapcsolatos kiadásokra felvett 150.000 korona és részben legalább annak látszik az utca nyitás céljából eszközözendő házmegvételre felveendő 200.000 kor. és az építendő kórházról a városra háruló teherből 350.000 korona, összesen tehát 1.835.000 korona, kereken 2.000.000 k., mely összegnek 5.25% számított törlesztési részlete 105.000 koronát tesz ki.

A kórházra eső improduktív beruházás megállapításánál azon számítás vétettirányadóul, hogy a magyar kir. belügyminiszter az annuitás törlesztésére 14.000 koronát engedélyezett; a személetesi pavillon törlesztésére évi 7.000 koronát biztosított. Azonkívül a régi kórház, illetve ennek cserébe nyerendő jelenlegi gimnáziumi épület évi bérjövödelme 9.000 koronára vétetett fel egyben pedig számításba vétetett kis mértékben az ápolási díjakból eredő jövedelem, mely fokozatosan csökkenteni fogja a város által megtérítendő összegeket.

Reális számítás szerint tehát 105.000 kor. volna azon összeg, mely a kölcsön ügylet lebonyolítása után a városi költ-

ségelőirányzat terhére fog esni. Ennek a fedezésére szolgáland a város jövedelmeinek természetes gyarapodása, az új jövedelmi források, melyek a helypénznek a helybeliekre történt kiterjesztése és a szikviz és ásványvizekre kivetendő fogyasztási adók után befognak folyni és mely jövedelem 40.000—50.000 koronára tehető.

Azonkívül igen fontos szerepet játszik a polgárság adózási képességének gyarapodása; így az 1903. évben volt állami adóalap 360.000 kor., az 1909. évi költségelőirányzatba felvett adóalap 475.000 koronát tesz ki, mi ezen idő alatt 33% gyarapodást jelent, ha a beruházások folytán 5 év alatt csakugyan ilyen gyarapodást veszünk számításba, az állami adóalap 633.000 koronát fog kitenni, a mi azt jelenti, hogy a községi pótdadó 1%-a a beruházások megtörténte után nem 4.750 koronát, hanem 6.330 koronát fog kitenni, a mi a községi pótdadó magasságát 60%-ra téve, 94.800 koronát tesz ki.

Tehát a természetes gyarapodás maga födözi az improduktív beruházások kiadását s ha még számításba vesszük, hogy ezen évtől eltekintve öt év multával a nagyrét lecsapolása után 800 holdat kitevő teljesen rendbehozott föld jövedelme fölött is fog rendelkezni a város, a beruházások folytán a városra háruló teher tekintetében teljes bizalommal tekinthet a jövőbe.

A mi az időközi kamatokot illeti, az a javaslatban 585.000 koronára van felvéve, csak első pillanatra látszik csekélynek a 4 év alatt lebonyolítandó 10.000.000-os kölcsön időközi kamatainak törlesztésére, mert az ezen célból szükségelt összeg az első két esztendőben, mely alatt az első 5.000.000 beruházás tervezetlik és a mely két esztendőre 5.25% törlesztési kamatlábat számításba véve, évente 262.5000 koronát, összesen tehát 525.000 koronát tesz ki tőkében és kamatban, látszólag emészti csak majdnem teljesen fel a fedezetül felvett 585.000 koronát, mert az időközi kamatokra felvett ezen összeghez hozzászámítandó még két éven át az 1909 évi költségelőirányzatban annak 38. pontjában felvett 110.000 korona, miután az 1910. és 1911. években ez nem fogja külön terhelni a költségelőirányzatunkat.

A felveendő kölcsönből ugyanis első sorban a régi tartozások fognak konvertáltatni és a mennyiben ezen tarto-

BOGDÁNY és TÁRSA

Budapest,
VI. Dalmok-utca 12. sz.
Telefon 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat.

Ujvidék, Tökölly Imre-utca 11. Telefon 219.

KRON KÁROLY FIA

cég Ujvidéken tisztelettel értesíti n. é. vevőit, hogy a nyári ujdonságok lenge selyem szövetekben: mint Eolienne, pouplin, ottoman, marquissette, valamint batistok, ruhavásznak, shantung, tussor, foulard, madeirahímzések, sima és himzett piquékelmék, francia percaikok és delainek-beleértve a legutolsó hetek kreációit is — raktárra érkeztek és a cég nagyszámu kirakataiban kerülnek folytatólagosan kiállításra.

zások kedvezőlenebb feltételek mellett nyújtott ajánlat mellett nem lesznek konvertálva, ezen összegeknek megfelelő csekélyebb összeg fog kölcsön fejében felvételni.

Ezen az uton kétszer 110.000 korona fog rendelkezésül állani, hozzá a felvett kölcsön időközi kamatait 3 és $\frac{1}{2}$ % mellett számítva, egy évre kitesz 175.000 koronát, összesen tehát 980.000 koronát, miből az első két év csak 525.000 koronát emésztvén fel, a második 5.000.000 törlesztésére fennmarad 455.000 korona, hozzá a második 5.000.000 korona utáni időközi kamatok 175.000 kcoronával, marad még 630.000 korona, tehát 105.000 koronánál több mint kellene; erre a többletre azért van szükség, mert a beruházási alap gyümölcsöző tőkés utáni kamatok esetleg kevesebbet is kitehetnek, mint a számításba vett kétszer 175.000 korona.

Törvényhatósági közgyűlés.

Ujvidék város törvényhatósági bizottsága e hó 11-én Dr. Balla Aladár főispán elnöklete alatt rendes havi közgyűlést tartott, mely a biz. tagok részéről élénk látogatottságnak és érdeklődésnek örvendett, ami előre látható is volt, hisz választások voltak soron s rég bevett rossz szokás szerint csak is a választásoknak van meg a legnagyobb vonzóerejük. A padosok jóformán egészen megteltek, pártunk tagjai teljes számban jelentek meg, a szerb biz. tagok közül csak kevesen. Ámde, amint a választásoknak vége volt, a közgyűlési terem egyre néptelenebb lett, világos jelül annak, hogy a biz. tagok nem mindegyikében van meg a közügyek iránti igaz, kitartó érdeklődés, pedig a mandátum vállalása ezt teszi szigorú kötelességüké. A gyűlés lefolyása különben végig élénk maradt s az egyes tárgyakhoz sűrűn történtek felszólalások.

A villamos vasut köz. bejárására vonatkozó min. leirat, mely a feltételeket elfogadja és a részletes költségvetés bemutatását kívánja — tudomásul szolgál, azzal, hogy a részletes költségvetés ellenőrzésére a polgármester, tisztí főügyész. műszaki tanácsos és Endre Antal, Szlavnits I. biz. tagok küldetnek ki. Tudomásul vétetik egyben polgármesternek — Mayer József felszólalására adott azon felvilágosítása is, hogy a villamvilágítás előbb kerüljön üzembe, mint a villamos vasut, a szerződésileg biztosított megváltási jog ideje a két villamos mű üzembe hozatalának középidejétől fog számítani.

A főispán átirata ifj. Jójárt János kinevezéséről főkapitány, lelkes éljenzéssel fogadtatván, az ekkép megüresedett adó- és pénzügyi tanácsnoki állásra ejtetett meg a választás. A kijelölt bizottságba választottak Balla Árpád, Bruck Ferenc, Bradvarovics Koszta, főispán által kinevezettek Dr. Ámon Pál, Geiszler J., Ernst J. Minthogy a pályázók közül Dr. Stefanovits Zsárkó és ifj. Zambauer folyamodványukat visszavonták, Dr. Jáhn, Dr. Belehorszky Adolf, Milicsics jelöltek közül Dr. Ján Róbert választatott meg közfelkiáltással, egyhangulag tanácsossá. A katonai nyilvántartói állásra Bogván, Inotay, Szabó, Szántó, Puliszák és Tapavicza M. folyamodtak.

Mindannyian jelöltettek és a névszerinti szavazás eredményeképp 49 szavazat adatván be, Szántó Aladár 23, Szabó 22, Bogván 2, Puliszák M. 1 szavazatot kapott, 1 szavazatlap pedig üresen adatott be és így Szántó Aladár 1 szótöbbséggel választatott meg. Az iryoki állásra 4 pályázó közül Wachtl János választatott meg közfelkiáltással.

A városházi pénztár, törzsvagyion, szegény- és nyugdíjalap, valamint a gyámpénztár 1908. é. zárszámadásai során Dr. Königsstädtler Ottó beható tanulmányra valló hosszabb beszédben rá világít a bevételek és kiadások egyes tételeire és főleg a rendes bevételek tételeinél kimutatott nagy hátralékokat kifogásolja, rámutat továbbá, hogy a közintézmények — locsolás, világítás, tűzoltóság, vár. kert — fejlesztésére alig fordítatik valamivel nagyobb költség, mint 12 év előtt. Elmondottakat figyelembe kéri venni s a beosztást úgy kívánja, hogy ne a kisebb költségvetési rész, hanem legalább 50%-a fordítassék az első sorban szükségességekre. Mayer J. csatlakozik szólóhoz s azt kívánja, hogy a zárszámadások jövőre ne egyszerre, hanem — behatóbb áttekintés nyerhetése végett — egyes tételeiben, többszörre tárgyalassanak a pénzügyi bizottságban, egyben pedig kimutatja, hogy a zárszámadásban hibák foglaltatnak s a kiadás nagyobb, mint a bevétel. Náray főszámvevő felvilágosítása után, aki a kevesebbnek feltüntetett előleg-megtérítés hibáját elismeri, a zárszámadások tudomásul vétetnek.

A nagy beruházási kölcsön ügyéről külön cikkben szolgálunk kimerítő ismertetéssel, itt csak arra szoritkozunk, hogy e tárgy hosszabb vitát provokált, melynek során elsőnek Bruck F. szakszerű beszédben mutatja ki a beérkezett pénzt. ajánlatok sulyos feltételeit, a terhes kamatlábat, a kölcsön egész összegének egyszerre leendő felvételéből s az eddigi 1.100.000 kor. kölcsönnek konvertálásából származó kamat-veszteségeket s indítványozza, hogy a tanács a sulyos feltételek enyhítése iránt folytasson tárgyalásokat. Dr. Ámon Pál, minthogy e kölcsön terheit a késő unokák is viselik, nem éri be a budapesti pénzintézetek sulyos feltételű ajánlatával, hanem azt kívánja, hogy a külföldre is forduljon a tanács, mert konkrét esetet tud, hogy 2—3 év 10 előtt 12% kamatláb dacára, francia pénzt 4%-ra lehetett kapni. Ernst József a tanács javaslatát pártolja azzal, hogy minél olcsóbb pénzt kell keresni, még pedig ott, ahol kapható, akár bel- akár külföldön. Felszólalásának azon részét, hogy ha 5 év előtt lett volna pénz, már akkor kerestük volna, főispán nyomban oda rektifikálja, hogy 5 év előtt sem a város, sem a tanács nem gondolt ilyenre, mert mint köztudomásu, a nagy kölcsönt igénylő nagyszabásu alkotások és beruházások ujjab keletűek, az új rendszer és új kormányzat idejéből erednek. Dr. Königsstädtler Otto nem fogadja el a budapesti pénzintézetek ajánlatát. Dr. Gál Ödön szintén igen drágának tartja a budapesti bankok ajánlatát és saját magánéletéből bizonyítja pd., hogy a nagyszabásu ált. takarékpénztár, mely pedig szász intézet, olcsóbb. A beruházási kölcsön szükséges levén, de mert „pecunia non olet“, akár külföldi pénznek is beszerzését javasolja, annál inkább, mivel hazafiasan is teszünk,

mikor külföldi pénzt hozunk be itthoni produktív beruházásokra. A közgyűlés a tanács javaslata értelmében a 10 milliós kölcsönt egyhangulag elfogadja, egyben a tanács utasítatik, hogy a feltételek enyhítése és lehetőleg kedvezőbb feltételű, olcsóbb pénz szerzése iránt haladéktalanul intézkedjék. Főispán ily értelemben mondja ki a határozatot és kéri a biz. tagokat, hogy amennyiben egyesek olcsóbb pénzszerzési forrásokat is tudnának, támogassák a tanácsot ezen nagy fontosságú ügyben, egyben nagy helyeslés közt kijelenti, hogy amíg a főispáni székben ül, a maga részéről csak a feltétlen legjobb ajánlathoz fog hozzájárulni.

Az artézi fürdő bérbeadási feltételeit Profuma alpolgármester ismerteti hosszabb előadásban; a tanács ezen részletezett feltételek mellett versenytárgyalás kiírását javasolja. Dr. Königsstädtler Ottó már most kimondatni kívánja, hogy meddő pályázat esetén, házi kezelés legyen. Mayer J. a feltételeket sulyosknak tartja, de szintén a házi kezelésnek párhuzamosan való előkészítését javasolja. Gál J. a tanács javaslatát és a házi kezelés előkészítését pártolja, de nem tartja helyesnek, hogy a biz. tagok maguk konstatálják nyilvános ülésen, hogy a — gazd. bizottságban általuk is elfogadott — feltételek olyan sulyosak, hogy így senki sem pályázhat. Ezzel reményt nyujtanánk az esetleges pályázóknak arra, hogy a tanács feltételei még mérsékelhetők, más szóval, a bérlet olcsóbb is lehet. Dr. Gál és Pekló a feltételek egyes pontjait tartják sulyosknak. Dr. Leitner úgy a város, mint a bérlő érdekeinek biztosítása szempontjából csak a fürdő teljes elkészülte után kívánja a pályázat kiírását, mert most sem a város, sem a bérlő nem nyerhet még tiszta képet a fürdőről magáról s azért a napirendről levételét indítványozza. A tanács javaslata nagy többséggel elfogadtatik, azzal, hogy egyidejűleg a házi kezelést is előkészítse.

Szender G. felfüggesztett számvevő fizetése $\frac{1}{2}$ -ről felére felemeltetik, Kondorossy M. 4 heti szabadságot kap, végül pedig a közgyűlés nagy helyesléssel fogadja a napirend utolsó pontjával a tanács azon előterjesztését, hogy a hajóhidat az eddigi évi 4000 k. bérösszegért Ujvidék városa veszi bérbe 3 évre.

A jegyzőkönyv hitelesítésével e hó 23-ára Bozsenik Béla, Bruck Ferenc, Dr. Gál Ödön bizatván meg, a közgyűlés a főispán éltetése mellett, 7 órakor ért véget.

A közjó és közérdekű törekvések.

Ez a jelszó hangzik fel vajmi sűrűn és sokfelé s ez alá, mint „védőjegy“ alá foglalunk mai nap igen sokat, olyant, ami azoknál, kik komolyan gondolkozni tanultak, sokszor egy kis fejrázásra szolgáltat okot és alkalmat. A közjó valóban szép, mondhatni ideális szó, melynek tartalmát alig vagyunk képesek teljesen kimeríteni. Mindaz, ami a köz, az általánosság viszonyait illető vonatkozásaiban kívánatosnak tünik előttünk, ebben az egy szóban foglaltatik.

Ismerjük gazdasági, társadalmi, szociális és politikai életünk káros voltát; ismerjük az árnyoldalakat, amelyekkel minden hivatás jár; újból meg újból tapasztaljuk, hogy sok meg sok

rendelkezés, arra alkalmas megzavarás megoldását, a katasztrófás jelszó volna, ha ez jutnánk. Mi Szegegyekhez, mekmenhelyi közveti Hisz nem ta hosszabb id kérdések sz hogy sokan hogy ezen k senek. De számbavehe el egy irány De val eredményte Állam tenek bizot illető viszozák, hogy a latot terje hivatásukna képest áldo nosok nagy kezelésre — eredmény.

Anélkü mint — ah annak a vé hogy a fel is meg tu Olvasó olvasta, biz hogy a közj fogalmak, nem is vál

Mivel kép nem te el kell isz sajnálatos, kettőt — választja. I

Ami sz És azért ta ép ott, aho szociális in lene terem

Közjó után fogsz hozatra ité ez a néhan ciális, mod csak itélke elítélő, kár senki sem dolja, hogy ségről nem legnagyobb

Hogy jót, hanem mozdítják Ha az célozzák, korlátozott janak szeg sem leszne bé tehetős letét hálara társadalmi sülését kés

Két u dolog és általánossá elvezetene

rendelkezés, amelyek az ellenkezőt célozzák, arra alkalmas, hogy az ügy elhomályosítását, megzavarását idézze elő, ahelyett hogy annak megoldását lehetővé tenné. Közjő, az általánosság, a köz java képezi mai korunk hangzatos jelszavát. Bizonyára a legnagyobb áldás volna, ha ezen feladat teljesítéséhez közelebb jutnánk. Mi minden volna akkor szükséges? Szegényekháza, kórházak, árvák ápolása, gyermekmenhelyek, adóügyek, erkölcsösség, kereseti közvetítésről stb nem is akarunk beszélni. Hisz nem tagadható, hogy illetékes helyen már hosszabb idő óta lépések történtek mindezen kérdések szabályozására. Sőt el kell ismerni, hogy sokan ragadták meg a szót is és tollat, hogy ezen kérdések megoldására alapot teremtsenek. De az is tagadhatlan, hogy igazán számbavehető eredmény eddigelé alig értett el egy irányban is.

De vajlon hol keressük, hol találjuk az eredménytelenség okát?

Állam és városok óriási összegeket költenek bizottságok kiküldésére, amelyek az illető viszonyokat a helyszínen tanulmányozzák, hogy azután jelentést tegyenek és javaslatot terjesszenek elő; az egyesületek, hogy hivatásuknak megfeleljenek, erejük mérvéhez képest áldoznak; jóakaratu, nemeskeblű magánosok nagy adományokat bocsátanak rendelkezésre — és mégis kicsinyes, szegényes az eredmény. Miért?

Anélkül, hogy azt akarnók mondani: azért, mint — ahogy a gyermekek szokták — tenni, annak a véleménynek kell kifejezést adnunk, hogy a felvetett kérdésre még a gyermek is meg tudna felelni.

Olvasóink mindegyike, aki a fenti címet olvasta, bizonyára abban a véleményben van, hogy a közjő és közérdekű törekvések azonos fogalmak, amelyek elváhatlanul egyesülve, nem is választhatók szét.

Mivel legjobb meggyőződés szerint más-kép nem tehetünk, nem választottuk szét, de el kell ismernünk egyuttal, hogy rendkívül sajnálatos, ha a mai *modern* társadalom a kettőt — mondjuk eszmét — egymástól elválasztja. És mégis megteszi.

Ami szét nem választandó, szétkülönítik. És azért találunk oly sok kelleetlen jelenséget ép ott, ahol azt kellene hinni, hogy korunk szociális irányának jóval jobb állapotot kellene teremteni.

Közjő és közérdekű törekvések! Szavaid után fogsz megítéltetni és szavaid után kárhozatra ítéltetni, mondja a szentírás. És hogy ez a néhány szó úgy a mai korra, mint szociális, modernnek mondott felfogásunkra nemcsak ítélkező, hanem a legnagyobb mértékben elítélő, kárhozatra ítéző bírálatot tartalmaz, senki sem fogja kétségbe vonni, aki meggondolja, hogy fenti szók említésénél egységségről nem lehet szó; ahol azt várjuk, ott a legnagyobb ellentétesség mutatkozik.

Hogy a közérdekű törekvések nem a közjót, hanem sokkal inkább az elégedetlenséget mozdítják elő, mindenki látja, aki látni akar.

Ha az ilyen törekvések első sorban azt célozzák, hogy mulatságot nyújtsanak egy korlátozott körnek s esetleg fölösleget is adjanak szegények részére, úgy semmi esetre sem lesznek alkalmasak arra, hogy a kevésbé tehetős osztályok irigységét, vagy gyűlöletét hálára változtassák és egyuttal valamennyi társadalmi osztálynak kívánatos, üdvös egyesülését készítsék elő.

Két urnak szolgálni egyszerre, háladatlan dolog és aki azt hiszi, hogy a köznek, az általánosságnak hoz áldozatot, midőn saját elvezetésének hódol, nagyon téved, mert nem

szavak, hanem tettek kellene, még pedig tettek, amelyek bizonyosságot tesznek, hogy *nem önzés, hanem a nép és haza iránti szeretet vezérel telteinkben.* Ma az önzés alapja a közérdekű törekvéseknek, innen az ellentét. S ameddig ez fenáll, eredményről alig lehet szó. Ha szociális téren gyökeres javulást óhajtunk, mindennek előtt azon kell lenni, hogy a közjót és a közérdekű törekvéseket *egymással teljes összhangba hozzuk.*

HIREK.

J. vidéki olvasóinkhoz. Megnyugvásunkra, sőt örömünkre szolgál, hogy vidéki olvasóink és előfizetőink ugyszólván házi barátjukul fogadták a „Határör“-t, oly annyira, hogy esetleges elmaradása, vagy késedelmes megjelenése azonnali reklamációkra szolgáltat okot és alkalmat. Amily jól esik ennek tudata, ép oly sajnálattal kell konstatálnunk azon tény, hogy vidéki előfizetőink a lap küldéséből, rendes járatásából kifolyólag rájuk háruló kötelezettségnek nem felelnek meg ugyanazon buzgósággal. És ezért azon bizalomtelt kéréssel fordulunk hozzájuk: szíveskedjenek az I. II. évnegyedről fenálló hátralelékot mielőbb beküldeni, nehogy kénytelenek legyünk a lap küldését beszüntetni. A kiadó-hivatal.

Személyi hír. Dr. Balla Aladár főispán e hó 18-án hivatalos ügyekben néhány napra Budapestre utazott. — Dr. Demetrovits Vladimir polgármester ugyancsak e hó 18-án Budapestre utazott, hogy a beruházási nagy kölcsön ügyében tárgyalásokat folytasson az illetékes körökkel.

Katonai felülvizsgálat. Péterváradon e hó 16-án katonai felülvizsgálat volt, melyen Dr. Balla Aladár főispán mint polgári elnök vett részt.

Ifj. Jójárt János főkapitány. Már lapunk mult számában megemlékeztünk arról a lapunk szántakor vett hírről, hogy Balla Aladár főispán ifj. Jójárt János helyettesített főkapitányt Ujvidék szabad királyi város főkapitányává nevezte ki. Igaz örömmel köszöntjük a főkapitányt megérdemelt új hivatalában, mert benne egy kiváló férfit, egy igaz magyar emberre esett a főispán választása. Ifj. Jójárt János eddigi tisztviselői működésében is, mint buzgó és szorgalmas tagja a városi tanácsnak fejtett ki dicséretre méltó tevékenységet. Ezt kívánta jutalmazni Balla főispán főkapitánytörtént kinevezésében, de méltányolni kívánta főleg azt, hogy mint igazi függetlenségi ember igen nehéz viszonyok közepette tántoríthatatlanul küzdött mint az önkormányzat tagja a nemzet jogaiért. Jójárt János azon kevés tisztviselők között volt, kik még állásukat is feláldozni kívánták azért, hogy a magyar nemzet jussát megvédelmezhesse. Mi is igaz szeretettel köszöntjük a magyar embert a főkapitányi állásban és szívből kívánjuk, hogy valóra váljanak mindazon eremények, melyekkel kineveztetése alkalmából további működése elé tekintünk.

Pályázati hirdetés. Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékeztető József főherceg Ó. cs. és kir. fensége honvéd parancsnokságának 25. évfordulója emlékére a m. kir. honvédség árvái részére létesített alapítványi helyek közül f. szeptember 1-től a József fiárvaházban 1 hely kerül betöltés alá. A felvétel kérelmei: a) hogy a felvételn

kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazottja; b) a vagyontalanság; c) hogy a 6. életévet betöltötte, de a 10. életévet még tul nem haladta; d) ép testű és elméjű. Az árva kora és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elmebeli állapot, a himlőoltás és a vagyontalanság közhatalósággal hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó. A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények — melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye, (város, megye, utolsó posta) is felemlítendő, — f. július 15-ig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be.

Anyakönyvi hír. Az ujvidéki anyakönyvi hivatalnál e hó 11—18-ig bejelentett születések 26, még pedig 16 fiu, 10 leány; meghalt: 7.

Nem fűtyül a vonat. A máv igazgatósága elrendelte, hogy e hó 16-tól kezdve se a vonatok érkezését, se azok indulását ne jelezze a mozdonyok fűtytye. A vonatok tehát ezen-tul némán robognak be a pályaudvarokba és némán indulnak onnan kifelé.

Az Ujvidéki Gyermekebarátok Egylete a szegény és elhagyott gyermekek felruházására rendezett népiünnepély alkalmával befolyt szíves adományokért, a szegény felruházandók nevében, ezennel leghálásabb köszönetét nyilvánítja. — Felüfizetésekkel szívesek voltak az alap gyarapításához hozzájárulni: Központi Hitelintézet, Dungyarszky Lázár, Félix Gust. (Solingen), Giovanni Albory (Trieszt) 10—10 k., Herger Ágoston 6.50 k., Schwarz testvérek, Légszeszgyár, Pesti Ker. Bank fiókja, Ipar és Ker. Takarékpénztár, Előlegezési Egylet, Zsófia gőzmalom, Brunner Ede, Récei Gusztáv, Niedermayer Gyula, ifj. Jójárt, Dr. Ánon Pál, Beck Károly 5—5 k., özv. Altwirtné 4 k., Népbank, Menrath L. és fia, Dr. Ánon Pál, A. Maina 3—3 k., Schomann István, Dietzgen, Altwirth F. fia, Stefanovits, N. N., Ziegler Ferenc, Dr. Szlezák Lajos, Pollák Sim. & Rösler, Kuhn János, Spiller Lőrinc, Vig Vilmos, Ottó Mihály, Kron Károly fia, Balogh Eeozs, Wagner testvérek, Löwy Mátyás és tsa, Dimovits, Urbán Ignác, Grosz és Krausz, Léderer, Matkovits Rókus, Neupauer Ede, Miroszavlyevits testvérek, Linarits Vilmos, Dr. Belohorszky János, Moser és Wertheim, Dr. Kubinyi Károly, Grossinger János, N. N., Schosberger L. és tsa, Dr. Kassovitz, Dr. Horváth, Dussing utóda, Herczog István, Kramer, Königstättler testv., Massong Péter, Idey Illés, Hauschka József, Dr. Rózsa, N. N., Miroszavlyevitst., Jerkovits, Farkas Lajos, Mihajlovits, Milutin N., Dr. Kovács Bódog, Dr. Lustig Nándor, Witz Ferenc, Márkus Róbert, Zsivojnovits Jován, Schanner György, Filkuka, ifj. Zanbauer, Peller József, Bernold Lipót, Bauer Ferenc, Stefan Alajos, Tomann Vencel, M. Jovicsin, Stern Sándor, Szalay Lajos 2—2 kor., Scheer Fülöp, Farkas Mór 1.50—1.50 k., Schwarz Vilmos, Fischborn, Milovanovits, Dobrenov Vojin, Schosberger Fülöp, Ábrahám János, Kohn Gyula, Wachtl Imre, N. N., Schosberger Lajos, Klein és Ungár, Gyorgyevits, Rosenberger Bened, Bpest, Róth Ignác, Almuslino Jakab, Stengl Fülöp, Rupp Ádám, Zurkovits György, N. N., Stark, N. N., Bihari L., Gerich István, Anderlik József, Rosenblüth, N. N., Klein Imre, A. Weigl fia, Krisztics, Zivoin Petrovits, Rungerov és Baletics, Gavrilovits J., N. N., Stein, Popper, Funták Jakab, Petrovits és Popovits, Seidling P., Petrovits Ráda, Maldacker Márton, Winkle, Tolweth Kertész Mór, Regényi István, Kuborczy, Fellner, Zwiebach, Popov Lázár, Kovács S., Kapamacsia Ist., Derner Lipót, Stengl Fülöp, Steiner Gyula, Paquor

József, Polith, Jelenik Vilmos, Fuchs József, Csávic és Popovits, Goldberg, N. N., N. N., Fischer Sándor, Momirovits, N. N., Tausch Lajos, Gruits Milos, Gaudényi József, Buchmüller Ignác, N. N., Pupavac Vojin, Obernik, N. N., Bachrach Lajos, Dr. Oppenheimer, Ivkovits György, Schmiedt E., Verbovszky S., Birly József, Mátits F., Lütze Rezső, Winkle K., Bauer Jakab, M. Putnik, Fuchs Ignác, Singer, Stolz, Huck József, Kosz Ferenc, Wachtl György, Szirmai, Schicht, Czoczek Sándor, Fuchs József, Weith Herman, W. J., Weinfeld M. fia, Monosevits, Milutinovits, A. Cirjak, N. N., Forgács Benő, Ziprisz Salamon, N. N., Bauer Ferenc, Szlankamenác Ráda, N. N., N. N., Koturov, Schatteles, Gross Herman, N. N., Frank Richárd, Herger Ágoston, Czeresz Antal, Basztalovics József, Uzon Rókus, Guszek István, Latincics Giga, Pletikoszics József, Münczner, Weinfeld Márk, Billi József, Gutsohn Adolf, Truppel Béla, Geiger Jakab, Nachtmann Ignác, Candibó Vilmosné, Schmidt Lipót, Buchmüller József, Zigmund, Simon Nándor, Reich Ferenc, Pál Istvánné, Spiller József, Truppel Béláné, Nachtmann Szilveszter, Dalla Károly, Stengl Gyula, Beiker Ferenc, Pováncs István, Morniau Henrik, Winterfeld N., Tomann Márton, Kasztner N., Neupauer J. Varga Béni 1—1 k. A szerencsek nyeremény tárgyakat adományozták: Első m. részvényserfözde Bpest Kőbányerékhez, Winkle István, Hagenmachersörgyárak Budafok, Müller Testvérek Bpest, Kottányi J. Wien, Zsolnay V. Pécs, Adorján Tor. Bpest, Kirnbauer Wien, B. Heller Teplitz, Klein Mór Arad, Pálfi T. Szeged, Littke Pécs, Pensdorp & C. Wien, V. G. Heller Wien, Törlei J. Bpest, Becher János Karlsbad, Vörös Kálmán Bpest, Czuber Durocier Budafok, Hoff János Wien, Schüller János Bpest, F. Frank S. Zágráb, Palugyai Pozsony, Schicht G. Aussig, ezenkívül számos adományok 1 koronán alul és számos tárgyak a szerencsekerékhez.

Értesítés. Az áll. polgári fiúiskola rajz- és kézimunka (slöjd) kiállítása hétfőn nyílik meg s megtekinthető az egész héten át délelőtt 8—12-ig. Felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét ezen körülményre, a mennyiben alkalma nyílik meggyőződni arról, miként oldja meg az iskola gyakorlati feladatát.

Iskolatársak találkozója. Az újvidéki kir. kath. magyar főgimnáziumban 1899-ben érettségizett ifjak a jövő hó elején Újvidéken 10 éves találkozó tartanak. E találkozó rendezését Dr. Bruck Géza ügyvéd vállalta magára, kinek felhívására a 10 év előtti, volt iskolatársai, számra 30-an felül, mind megígérték megjelenésüket.

Kinevezés. Vlád György debreceni tszéki joggyakornok a *zsabylai* járásbíróvához jegyzővé neveztetett ki.

Pályázat internátusba való felvételre. A Dmke makói diákotthonába 1909/10-re 160 gimnáziumi, esetleg elemi isk. tanuló vétetik fel. Az ellátási díj havi 36 k., beiratási, orvosi, butorhasználati díj pedig évi 40 kor. A felvételt kérő bélyegtelen folyamodványok f. július 10-ig adandók be a Dmke makói diákotthonának felügyelő bizottságánál. Részletes prospektussal kívánatra készséggel szolgál a diákotthon igazgatósága Makón.

Napszurás. Szentkereszt György nagyfényi csendőrmester a napokban egész nap szolgálatban volt s a zobnaticai földek közötti dülön összeesett. A vele levő csendőr kocsira tette és beszállította a laktanyába, ahol a gyorsan előhívott orvos megállapította, hogy a csendőrmestert napszurás érte.

A bajai színház bonyodalmal. A belügyminiszterium a bajai új színház építését nem engedélyezte, mert a törvényhatósági alap, melyből a színház építésének költségeit elvonni akarták, első sorban a város közevére szolgál s erre a célra több évre van lekötve. Mivel pedig a régi színház tűzveszedelme miatt a főispán betiltotta az előadásokat, a magyar színészet Baján hajléktalanná lett.

Állami tisztviselők kongresszusa. Az országos állami tisztviselői kongresszust az 1907. szeptember 22—23. napjain Szegeden megtartott kongresszus határozata értelmében, a magyar királyi állami tisztviselők a folyó évben Kolozsvárott fogják megtartani. A kongresszus időpontjával az országos egyesület igazgató választmánya szeptember 25—26. napját tüzte ki. Ezen a kongresszuson a szolgálati pragmatika, családi pótlék, a nyugdíj, az özvegyi ellátás, nevelési járulék, uti illetmények, tisztviselői hitel stb. kérdéseit tárgyalják s ezért a rendező-bizottság a tisztviselőknek minél nagyobb számban való megjelenését kéri.

A szabadkai ügyvédi kamara dr. Szeifert Ernő szabadkai, dr. Radich Tihamér bezdáni, dr. Nagy Béla óbecsei és dr. Freund Sándor bajai ügyvédek az ügyvédek lajstromába iktatta, továbbá dr. Bérczi Albert bajai ügyvédet lemondása folytán, Rehák Mátyás szabadkai ügyvédet pedig elhalálása folytán az ügyvédek lajstromából törölte; dr. Bérczi Albert bajai ügyvéd az irodájához tartozó iratokat dr. Klein Mór bajai ügyvédnek adta, Rehák Mátyás szabadkai ügyvéd irodájának a gondnokává pedig Czeisz Máté szabadkai ügyvéd van kirendelve.

Ügyvédek száma. A szabadkai ügyvédi kamara területén 302 ügyvéd van és 238 ügyvédjelölt.

Egy bácskai atléta sikerel. Rác Vilmos, a nemrégiben elhunyt Rác György kulai nagybirtokos fia, vasárnap a Budapesti Egyetemi Athletikai Club nemzetközi atlétikai versenyén a legjobb magyar sprinterek és német versenyzők ellenében 10 3/4 mp. alatt elnyerte Magyarország 1909. évi 100 jardos főiskolai bajnokságát, azonkívül a Beac stafétáját is győzelemhez juttatta, fölényes diadalt aratván. Rác Vilmos, ki egyébként főiskolai birkozó-bajnok is, becstületet szerzett a Bácskának.

A bajai közs. elemi iskolák államosítása tárgyában folytatott tárgyalások Baja városára felette kedvező szerződési tervvel befejeztettek. E szerint az állam átveszi az iskolákat a tanítókkal együtt, szeptember 1-re az iskolák fejlesztésére 13 új tantermet épít és 10 új tanerőt nevez ki. A törvényhatóság, mely eddig közel évi 60.000 kor. teherrel tartotta fen iskoláit, az államosított iskolákhoz csak évi 36.000 koronával járul.

Osztrák-magyar keleti személyforgalom. A máv igazgatóságától vett értesülés szerint a fenti közvetlen személyforgalomban 1906. é. október 1-étől érvényes díjszabáshoz f. é. július 1-ével az I. a pótlék lép életbe, mely több rendbeli új menetárakat és podgyászviteldijakat tartalmaz A díjszabási pótlék nevezett vasutigazgatóság díjszabás elárúsító hivatalában (VI. Csengery-utca 33. sz.) ötven fillérért kapható.

A Mozgó Könyvtár újabb könyvel. A Ráskai Ferenc szerkesztésében megjelenő Mozgó Könyvtár legújabb két könyve közül az egyiket az újabb irodalom egyik blüszkesége, *Kóbor Tamás* írta. — Egy kis regényét kapja itt az olvasó, melyben *Jukker leány*

cimmal egy fővárosi leány szerelmi históriáját írta meg Kóbor frappáns jellemzéssel és mélyreható analízissel. — A másik füzetet *Alba Nevis*, e kiváló író írta, akinek érzéki rimektől ragyogó verseit oly mohón olvassa a publikum. Itt *Érzések, Szenvedélyek* címen *novelláit* bocsátja közre, amelyben asszonyok, lányok rendkívül érdekes lelkivilágát rajzolta meg modern eszközökkel, anélkül azonban, hogy megszűnne decensnek lenni. — A könyvecskék bolti ára 24 fillér.

A titeli rétkezelő-bizottság felosztása. Titelről jelentik: Tizennégy csajkás-község nevében az összes jegyzők és bírók m. héten Újvidéken értekezletet tartottak dr. Széchenyi Tamás zsabylai főszolgabíró elnökletével. Az értekezlet a titeli rétkezelő bizottság felosztásáról tanácskozott. Vracsarvics titeli jegyző indítványára bizottságot küldtek ki, hogy az elkészítendő memorandumot átadja a megyei főispánnak és alispánnak, szükség esetén pedig a miniszternek. A titeli rétkezelő bizottság fentartása évenként sok ezer koronába kerül és a lakosság, illetőleg egyes községek házi kezelésbe öhajják venni. A csajkás-réti földek 42.000 holdat tesznek ki.

Diana sósorszesz mint háziszor kapható az egész országban. Köztudomásu, hogy bedörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűsítő. Az összes üzletekben fejlődésre és borotválkozás után arcfecskendezésre az urak használják. A fájdalomkat azonnal csillapítja. Maszirozásra általánosan minden házban csakis *Diana sósorszesz* használják. Egy üveg 40 fillér.

Eljegyzési - és „Henneberg”
Lakodalmi - selyem, 1 35 kor.-tól
Damast - feljebb, bérmentesen,
Eollenne - és vámmentesen.
Minta postafordul-
tával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:
Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Eladó. Attila-utca 3. számú ház szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott.

Keresek augusztus elsejére három vagy négy szobás lakást, lehetőleg a belső városban.

Értesítéseket kér MAYER JÓZSEF 2—3 Ferencz Józseftér 2.

1184. szám 1909.

Bérbeadási árverési hirdetmény.

Szépliget község alulírott előjárói közhírré tesszük, hogy a község tulajdonát képező községi nagyvendéglő 1910. évi január hó 1-től számított 3 évre terjedő bértartamra vagyis 1910. 1911. és 1912-ik évre folyó évi június hó 24-én (csütörtökön) d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverésen bérbeadni fog.

Az árverési feltételek a hivatalos órákban a községi jegyzői hivatalban megteudhatók. Szépliget, 1909. június hó 8-án.

Bonyács Simon, Boljér János, jegyző. 3—3 bíró.

Alulírott LX. t.-c. 10. hírre teszi, ságnak 1908. zése követi újvidéki ügylőp József f. s jár. ere foganatosított felül foglalt és állványok

Mely árverés 1909. évi V. t.án 149 kor. eddig össze már megállapalperes lakónapjának a zetik és alnel oly me az érintett t.-c. 107. és zetés melle esetén becs Amenny mások is le gitési jogot 1881. évi javára is el

Kelt U

Két külrozott esetleg házban fészker olcsón

Bővebb 1—3 H

Eladó

mellett sz Bővebb utcn 13. s

MÁV. 203

Pál

A má üzletre 19 évi időtart hirdtettil

A ve vatnak, h mint kelle latukat 75 máv misk hoz e cir

„Aján letére 20 tékban te

Az előttemez kel is ki

Az e vezetőség hó 29-éi koronát kalmas oda postoda postoda postoda nem fog pénzüil n

Az étel és hoz mér

A v a misko kedelmi a hivata miért is

691. szám. vhtó. 1909.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az újvidéki kir. járásbíró-ságnak 1908. évi Sp. III. 264/3. számú végzése következtében dr. *Lusztig Nándor* újvidéki ügyvéd által képviselt *Weinfeld Fülöp József újvidéki* lakos javára 149 k. 12 f. s jár. erejéig 1908. évi március hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján felül foglalt és 3372 kor.-ra becsült bolti áruk és állványok nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek az újvidéki kir. járásbíró-ság 1909. évi V. 129, 547 s 636 számú végzése folytán 149 kor. 12 fillér tökékövetelés, váltódíj és eddig összesen 34 kor. 15 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig *Kölpényen alperes lakásán 1909. évi június hó 28-ik napjának délutáni 2 órája* határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-vel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fog adni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Újvidék, 1909. június hó 15. napján.

Basch Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

Két külön álló, csinosan butorozott szoba bérbe adandó, esetleg teljes ellátással uri házban. — Ugyanott két nagy fészker kátrányburkolat fedéllel olcsón eladó.

Bővebbet e lap nyomdájában

1—3 *Hirschenhauser* urnál.

Eladó ház. A *Telecski-utca 13.* és *templom-utca 1 sz. alatti* ház előnyös feltételek mellett szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető *Telecski-utca 13. sz. alatt.* 1—3

MÁV. 20316. sz. 1909.

Pályázati hirdetmény.

A máv Kál-Kápolna állomásán a vendéglői üzletre 1909. évi július 15-től számítandó 5 évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A vendéglőt bérbe venni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen bélyegzett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat *1909. június. 30-án déli 12 óráig* a máv miskolci üzletvezetőség titkári hivatalához e cím alatt:

„Ajánlat a kál-kápolnai pályavendéglő bérletére 20316/909 számhoz“ lepecsételt borítékban térítvény mellett nyújtásuk be.

Az ajánlaton a névalírás két tanuval előttemezendő és az ajánlati összeg betűkkel is kiirandó.

Az ajánlattevő köteles a miskolci üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál *1909. évi június hó 29-én déli 12 óráig* bánatpénzkepen 500 koronát készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vétetni nem fog. Takarékpénztári letétkönyvek bánatpénzül nem fogadtatnak el.

Az ajánlattevők figyelmeztetnek, hogy az étel és italárjegyzéket a változott viszonyokhoz mértan újból fogjuk megállapítani.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a miskolci üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. emelet 33. ajtószám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételezzük, hogy

a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A máv miskolci üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlati bérösszegre, szabadon választhason.

Miskolc, 1909. június 15. *Üzletvezetőség.*

Szliács

Zólyommezgye — Felsőmagyarország legelsőrendű *női fürdője.* A kontinens egyedüli (Vasuti-állomás) természetes vasas hőforrása.

Az idény május 15-től szeptember 4-ig tart.

A saját kezelés alatt álló *Radvánszky-féle* épületek házcsoportjában (két legmodernebbül berendezett 120 lakosbát magában foglaló szálloda, melyek közül a „Bristol“ 1902-ben teljesen ujonnan lett felépítve, e házban lakik dr. *Grünnwald* kir. tanácsos, orvos és dr. *Herczeg Imre* a *Tauffer* klinika v. orvosa is; egy családi villa *Huszka Samu* étterme, a folyó évből is a következő kedvezmények nyerhetők: 1. Előidény május 15-től június 15-éig, 2. 40% árkedvezmény ugy az elő- mint az utóidény alatt. Lakásmegrendeléseket és mindennemű tudakozódást azonnal elintéző a *Radvánszky-házak* gondnoka:

Korcsek Pál, Szliács.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernék bizonyult közhírnél, oszónál és meghűléseknél, bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a *Richter* cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. —
Főraktár: *Török József* gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerháza az „*Arany oroszlánhoz*“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

2846/1906. tkvi szám.

Arverési hirdetmény.

A titeli kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Weinfeld Fülöp József* újvidéki lakos végrehajtatonak, 510 kor. 98 fillér és járuléka iránti ügyében, továbbá a 1881. évi LX. t.-c. 166. §-a értelmében csatlakozottnak tekintendő I., *Wetzenhoffer Ede* 150 korona, 2., a *Csajkaskerületi* takarékpénztár 600 kor követelések behajtása végett, *Markovics Száva* (nős *Csereniczki Zorka* dunagárdonyi lakos elleni végrehajtási ügyében az újvidéki kir. törvényszék és a titeli kir. járásbíró-ság mint tkvi hatóság területén

I., A dunagárdonyi 65. számú betétben

A, † 460/3. hrszmu 1095 négyszögöl, szántóra 245 kor. kikiáltási árban,

II., A dunagárdonyi 219. számú betétben A. †

1., 381 hrsz. 230 öisz. ház 334 négyszögöl beltelek 1260 kor.

2., 664 hrsz. 1347 négyszögöl szántó beltelek 130 kor.

3., 761/1. hrszmu. 4 hold 1478 négyszögöl szántó beltelek 1431 kor.

4., 761/2. hrsz. 4 hold szántó beltelek 1018 kor.

II., a dunagárdonyi 383. számú betétben A † 751/1. hrsz ingatlanból végrehajtást szenvedett 4/10. rész jutalékára 1093 négyszögöl szántó 96 korona kikiáltási árban becsáron nyilvános árverés utján el fog adni, azzal, hogy a dunagárdonyi 219. számú betétben C 2. sorszám alatt *Stojsin Acza* javára bekebelezett szolgálmi joggal terhelt olykép, hogy amennyiben az első teher fedezése 115 kor. vételárat meg nem ütné, az árverés e részben hatálytalanná és nyomban a szolgalmat nélkül fog eladatni.

Határnapul az 1909. augusztus hó 18-ik napjának d. e. 10 órája *Dunagárdony község házához* kitűzetik oly hozzáadással, hogy az ingatlan a fenti határnapon a becsáron alól is el fog adni.

Kikiáltási ár a fenti becsár, a melynek 10%-át a venni szándékozók készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi 3333. számú igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átszolgáltatni kötelesek.

A kir. kincstár, valamint az 1889. évi XXX. t.-c. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított s Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1889. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitelszövetkezet bánatpénzt letenni nem kötelesek.

Titelen, 1909. február 23-ik napján.

A titeli kir. jbróság mint tkvi hatóságnál.

Dr. Petrovics,
kir. albiró.

VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK

az 1909. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
elegendő, csak	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 K.-ért, szintgy felöltőszövetet, turisztalónt, selyemkamgarnt stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnév, a melyeket a magánvovó élvez, ha szövetségletét közvetlen *Siegel-Imhof* cég. nél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékeny. Szabott, legolcsóbb árak. Oriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Aradon a

„FEKETE SAS“ SZÁLLODA,

kávéház, étterem

kiadó.

Közelebbi felvilágosítást ad:

Dr. Tolnay János, ügyvéd.

1—2

3801. tkvi 1909. szám.

Árverési hirdetmény.

Faith Boldizsár újvidéki lakos végrehajtónak Schaeffer Fülöp újvidéki lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 1054 kor. tőkekövetelés, ennek 1908. évi december hó 10-től járó 6% kamatai, 97 kor. 80 fillér perbeli és végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 37 kor. 80 fillér és a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében az újvidéki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság területén levő, az újvidéki 1212. sz. betétben A. 1. sorsz. a. Schaeffer Fülöp tulajdonául felvett 2648. hr. 4 öisz. jószágtestre 2640 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik

Ezen árverés megtartására határidőül 1909. évi július hó 15-ik napjának d. u. 3

drója a kir. törvényszék árverési termébe tünetik ki.

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-án alul eladatni nem fognak.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, azaz 264 koro. nát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november 1-ső napján 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű eilsmervényt átszolgáltatni.

Ujvidék, 1909. május hó 8-án.

Molnár,

kir. tszéki bíró.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővény-képződésnél a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult

Orvosilag ajánlva.

Képviselőt és főlerakat: Dietzgen Imre
7-12 Flia cégnél Ujvidék.

Miért vesz minden szegény és gazdag DIANA sósborszeszt?

18-25

Mert a fáradt test okvetlen megkíván egy jó

masszirozást.

Mert bedörzsölés által rögtön elmúlnak a meghűléstől és megerőtletéstől keletkezett és visszamaradt fájdalmak.

Mert különös előnye, hogy már a

masszirozás alatt

mulnak el a leghevesebb fájdalmak.

Nagyon sokan cseppenként cukorra vagy vízbe

veszik

mint étvágygerjesztőt és fájdalomcsillapítót.

Munkásoknak is

kincset ér egy üveg valódi

DIANA SÓSBORSZESZ.

Bedörzsölés utján a fáradt, vagy elernyedtt izmok és idegek visszanyerik természetes frissességüket és rugékonyságukat.

Akik sokat utaznak,

azok minden, az utazásnál elkerülhetlen kellemetlenségektől és bajtól meg lesznek óva, ha DIANA-sósborszeszt visznek magukkal. Mert a DIANA-sósborszesz ihatóvá és teljesen ártalmatlanná teszi a legrosszabb vizet is, hőségtől vagy az utazásnál más okból gyakran előforduló fejfájás és egyéb bajoknál kellemesen ható enyhítő és házi szer. **Hajón utazókat** megóvjaa a rettenetes tengeri betegségekből származó kellemetlen utóbajoktól.

Gyermekápolásnál

valósággal nélkülözhetlen. Meggátolja, mint óvszer, a test kipálását, a gyakori mandula- és toroklobot; fogzásnál minimálisra redukálja a fájdalmakat

Munkások,

kik testi erejük utján szerzik meg a mindennapi kenyeret, utólérhetlen, kiváló izomerősítő szert nyernek a DIANA-sósborszeszben. A fáradt testre üdítőleg hat, a gyakori hát- és derékfájást meggátolja, nehány előzetes bedörzsölés által.

Az egész országban mindenütt kapható.

Egyedüli készítő: Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5.

Minden üvegnek plombálva kell lenni. Használt „DIANA sósborszesz” üvegeket nem veszünk vissza.

Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvételt mellett

Egy üveg Diana sósborszesz 44 fillér.

Egy n. üveg Diana sósborszesz 1 kor. 10 fillér.

Egy legn. ü. Diana sósborszesz 2 kor. 20 fillér.

Hivatalnokok, díjnokok,

szóval irodai munkát végző és sokat görnyedő egyének jobb, hálsabb szert nem találnak a DIANA-sósborszesznél, amely a sok ülésből származó, elmaradhatlan bajok ellen a leghatásosabb, biztosan ható szer.

Mint arcápoló szer,

a legkiválóbb a DIANA-sósborszesz, amely eltünteti a mitesszereket, az arcbórt simává, tisztává varázsolja. Sikerral alkalmazható izzadás ellen, valamint szájbűz megszüntetéséhez. Fürdővizben, mosdóvizben használva, a testnek bámulatos rugékonyságot, üdeséget kölcsönöz.

Fejfájásban

szenvedők állítása szerint a DIANA-sósborszesz biztosan hat és a legolcsóbb háziszer.

Esténként miért használják oly előszeretettel a

DIANA SÓSBORSZESZT

minden házban?

Aki egész nap dolgozik, jön-megy, kifáradt, testileg és szellemileg meg van erőltetve, annak okvetlen szükséges, hogy lefekvéskor jól bemasszirozza magát a

DIANA sósborszeszszel:

Mert erősíti és edzi a testet.
Mert erősíti és edzi a csontokat.
Mert erősíti és edzi az inakat.
Mert erősíti és edzi az ereket.
Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek, miáltal felrisszül az egész szervezet.
Mert a has masszirozása által a székelet teljesen rendbe jön.
Mert a bágyadtság a homlok bedörzsölése által végképpen elmúlik.
Akik egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek, dolgoznak, olvasnak, irnak: rendszeren hátfájásuk van, ezeknek megfizethetetlen egy jó bedörzsölés a valódi

DIANA sósborszeszszel,

mely a fájdalmat már a masszirozás alatt szünteti meg.

Szerémi borozó

UJVIDÉKEN.

Kenyér-utca 28. szám.

a Központi Hitelintézettel szemben.

Ebben a borozóban kizárólag Schwarz József ur legkiválóbb saját termései borai saját fűzésű bortörkölyje és szilvoriumi Kamenicán a Paraga hegyen fekvő 20 holdas szőlőjéből peharankint és zárt palackokban mérsékelt áron kerülnek kimerésre.

Megrendelések hordókban 50 litertől feljebb Schwarz Testvérek o. Irodájában Háltér 12. sz.

alatt felvételnek.

Az étkezéskor lehet jó és olcsó ételket kapni. 25-30

Házeladás.

Tóth Kálmán utca 8. számú

ház és kert eladó.

özv. Jurenka Anna

3-3

laktanya-utca 9. sz.

Galamb

-utca 9. szám alatti ház igen jutányosan eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgálhatnak.

Schwarz testvérek
Ujvidék, Háltér 12.

4-6

Matkovits

szobafestő

és mázó

Rókus

KOSSUTH LAJOS-UTCA 45.
ÖRMÉNYTEMLOMHÁZ.

EGY SZŐLŐTELEP

gyümölcsfákkal, szép nagy, 3 szobás lakással gazdasági melléképülettel, előnyös feltételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítást ad Kompl György tanár Zrínyi-utca 33.

Ugyancsak a Mátyás király-utca 14. a) szám alatti új ház, vasutatól 5 pernyi távolságra, szabad kézből eladó. 3-5

Lakás!!

Új épület Hán-utca 4. sz. a., mely 5 szobából, konyha, fürdőszoba, pince és csukott folyosóból áll, az egész lakásban gázvilágítással, augusztus 1-től kiadandó.

Tudósítás szűcs-utca 16. sz.

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. VACZI-ÚT 30.

ELISMERT LEGHIRESEBB
CSÉPLŐKÉSZLETEK
TELJES JÓTÁLASSAL
ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT
HETŐK.

ELSŐRENDEŰ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG.
LŐERŐ ÓRÁNKINT
KB. 1x2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Irodatiszt,

ki valamely kereskedést kitanult, vagy kereskedelmi iskolát végzett, a szerb és magyar levelezésben jártas, üzletben felvétetik.

Előnyben részesülnek, kik valamely politikai hatóságnál mint hivatalnokok alkalmazásban voltak, vagy ügyvédi, esetleg más irodában dolgoztak.

Ajánlatok szerb és magyar nyelven közvetlenül alulírottához intézendők.

Ivkovics György

könyvnyomda és könyvkötészet tulajdonosa

UJVIDÉK.

Kitünő és finom bor

saját hegyi szőlőből a mai naptól fogva 1 litertől kezdve dugaszolt palackokban minden időben kapható alulírottánál, még pedig literenkint

1 üveg finom asztali bor 60 f.

1 üveg finom rizling 70 f.

1 „ „ gyenge siller (Fuchs) 60 f.

1 „ „ vörös Bodeaux 1-60 f.

1 „ siller bor 60 f.

A palackért 20 f. betét szedetik, mely azonban a palack visszaszállításakor megtérítetik.

Boraimat 50 litertől felfelé, nagyban is árusítom. Finom és jóízű borok kedvelőinek és barátainak ajánlom, hogy legalább próbakísérletet tegyenek.

Ujvidék, 1909. június 3.

Georgievič János,

Kossuth Lajos (fő-)utca, 3.

3-6

WAGNER TESTVÉREK, UJVIDÉK.

Főter, saját ház Pazar berendezés, látványosság. Telefon 105.

ALAPITTATOTT 1866-ban.

Fűszer, csemege-, sajt, saját termésű borok, valódi szerémi szilvoriium kereskedés.

Bel- és külhoni borok.

Legfinomabb teák.

Önkrozzott gyümölcs.

Likörök

Jamaika rum

Töltött francia

Zöldség

Tea sütemény

Dinnye

Gyümölcs és hal

Kugler-Gerbeaud

Magyar és francia pezsgők

Conservek

Sütemények és bonbonok

Kassai s prágai sodar

Vadak

Mézeskalács

Angol husos szalonna

Hizlalt szárnyas

Libamáj

Füstölt lazac

Finom felvágott és hús-

Szárnyas és tengeri rák

Óriás kelet-tengeri hering.

Neműek.

Pástétomok.

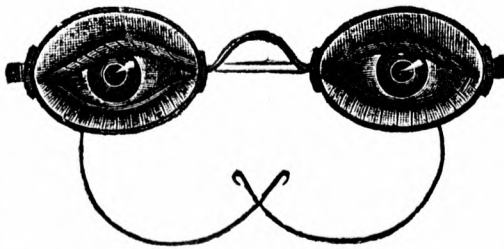
Özonnák és jourok részére hideg plattnik és halak diszes elkészítését elvállaljuk.

Telefon rendelések azonnal eszközöltetnek, vidéki megrendeléseket ingyen csomagolásban a beérkezési napon adunk postára.

Árlap ingyen és bérmentve.

Lakodalmi és alkalmi ajándékok

legolcsóbb bevásárlási forrása

KRAUSZ SAMU

órák-, ékszerész- és látszerésznél
UJVIDÉK, Ferencz József (fő)-tér 3.

az „Erzsébet” szálloda mellett.

órák-, ékszerek, arany és ezüst áru, ugyszintén Argentor-esüst és Chinaezüst áruk a legszebb kivitelben és a legolcsóbb árak mellett.

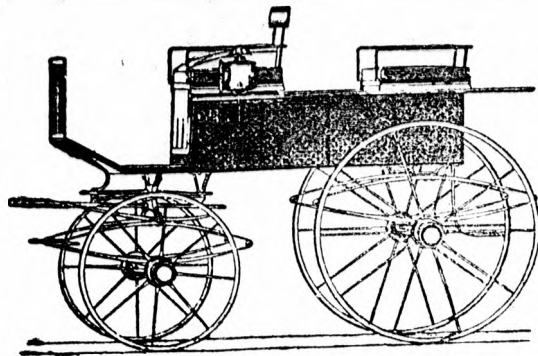
Szemüvegek és orrcsüptetők valódi Rathenowi kristály üveggel jótállás mellett.

Egyedül jó ezüst tisztító víz üvege 40 és 60 fill.

Futókocsik, kétkerekű kocsik, homok-futókocsik, hajtókocsik, vadászati hajtókocsik, coupék nyitott és félfedeles kocsik, landaui kocsik, omnibuszok, mentőkocsik, halottaskocsik

valamint mindennemű

luxus- és üzleti- kocsik a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Hajlított kocslalkatrészek nagybani gyártása.

Használt kocsik javíttatnak vagy becseréltetnek.

... Legújabb kitüntetés: ...
... London 1908. arany érem. ...

☛ Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. ☛

==== Első délmagyarországi kocsik- és gőzhajlítógyár gőzfűrésztelep

REICH MÁTYÁS ÉS LEBHERZ KÁROLY

Megyel — Interurbán Telefon 134.

U J V I D É K, (a Limán-on).

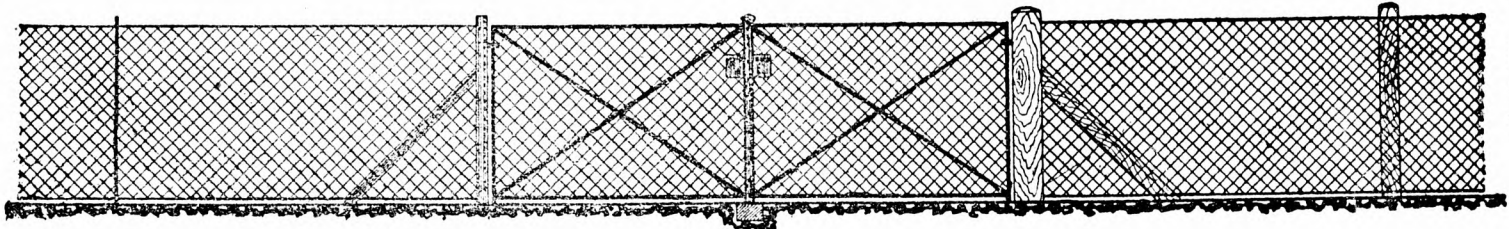
OLCSÓ SODRONYKERITÉS!

Sodronygépfonatok vas- és horganyzott sodronyból,

a sodrony vastagsága és fonatűrbség szerint négyszögméterenként

==== 30 fillértől feljebb K. 1·20-ig. ====

WITZ FERENCZ,

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

==== sodrony-szövet-, fonat-, rács-, matracz- és szitaárú-gyár

UJVIDÉK Buzatér 15.

Képes árjegyzék és költségelőirányzatok ingyen és bérmentve.

Szolid, gyors és pontos kiszolgálás!

Schleieich

doktor tanár kécslytményei a tudomány mai állása szerint a legkiválóbbak a bőr- és testápolásra:

Schleieich dr. tanár bőrkrémje,

Schleieich dr. tanár márványszappana,

Schleieich dr. tanár viaszpasztaszappana

Schleieich dr. tanár viaszpasztája.

☛ Kapható gyógytárakban, drogériákban, illatszerkereskedésekben stb. ☛

==== Tessék brosúrát kérni a testápolásról a nagybani terjesztő helyről: WIEN, I., KARLSPLATZ 3. ====

Vásárláskor tessék ügyelni, hogy minden csomagon rajta legyen a föltaláló névaláírása: Prof. Dr. Schleieich. (Törv. védve).

==== Gyár Németország részére: BERLIN S. W. ====

Raktárak Ujvidéken: Küchler B. gyógyysz., Klein O. drog., Nenadovits J. gyógyysz. valamint minden gyógytárban, droguista és illatszerüzletben.